

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/90/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116219631
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8116219631.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: O. R., F.. XX.X.XXXX, T. H., D. XX, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 p r o t i žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35807598, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 3 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .

Strany n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 28.9.2016 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 300 Eur podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Uviedla, že v konaní 11C/42/2012 na tomto súde bolo vyhovené jej žalobe voči žalovanému o neplatnosť úverovej zmluvy a o vyslovenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Preto ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv. Poukázala aj na sankčnú a odradzujúcu funkciu tohto nároku.

2. Žalovaný so žalobou nesúhlasil s tým, že žalobkyni žiadna ujma nevznikla. Spochybnil nárok aj vzhľadom na to, že sama žalobkyňa porušuje právo, keďže doposiaľ z poskytnutého úveru 800 Eur zaplatila len 3 eur a preto uplatnený nárok považoval za šikanóznny.

3. Súd vykonal dokazovanie, písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 11C/42/2012 a zistil tento skutkový stav:

4. V konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 11C/42/2012 žalobkyňa podala voči žalovanému žalobu o určenie neplatnosti úverovej zmluvy č.XXXXXXXXXX zo dňa X.XX.XXXX uzavretej medzi stranami a tiež o určenie, že zmluvná podmienka v danej úverovej zmluve o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú 2/3 zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie úverovej zmluvy spolu s administratívou s tým spojenou predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

5. Súd rozsudkom č.k. 11C/42/2012-46 zo dňa 13.9.2013 v celom rozsahu tejto žalobe vyhovel. V rozsudku sa konštatuje, že žalovaný poskytol žalobkyni úver 800 Eur za poplatok 240 Eur, ktorý mala žalobkyňa splatiť v 2 mesačných splátkach po 520 Eur od 15.1.2011. Z tohto úveru žalobkyňa zaplatila len 3 eur. Žalovaný preto podal žalobu na rozhodcovský súd, ktorý zaviazal žalobkyňu zaplatiť žalovanému 1.280,91 Eur zo zmenkovým úrokom 0,25% denne od 29.4.2011 do zaplatenia, zákonným

úrokom 6% ročne od 15.6.2011 do zaplataenia a trovy konania 324,59 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

6. Súd prvej inštancie vyslovil vo vyššie citovanom rozsudku záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky, ktorá nebola so žalobkyňou ako spotrebiteľkou individuálne vyjednaná a ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalobkyne. Rozhodcovský rozsudok je preto nezáväzný v dôsledku jeho ničotnosti, keďže rozhodcovský súd nemal právomoc na konanie vo veci.

7. Súd sa následne zaoberal platnosťou dohody o odplate za poskytnutý úver t.j. o úroku, ktorý podľa bodu 11 VOP predstavoval 1/3 poplatku, t.j. v tomto prípade 80 Eur a zvyšok 160 eur bol administratívny poplatok. Úrok 80 Eur za dva mesiace z úveru 800 Eur predstavuje mesačne 5% a v prepočte na rok až 60% p.a. Z internetovej stránky NBS pritom súd zistil, že priemerná úroková sadzba v decembri 2010 pri spotrebiteľských úveroch so splatnosťou do 1 roka bola len 7,56% p.a. Dohodnutý úrok preto vyhodnotil ako za rozporný so zásadou dobrých mravov pre jeho neúmernú výšku a preto zmluva s poukazom na § 39 Občianskeho zákonníka v tejto časti je neplatná.

8. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že administratívny poplatok predstavuje 20% z úveru. Súd ho vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, keďže pri spotrebiteľskom úvere je nevyhnutné, aby poplatkami sa platilo za skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Následne súd vyhodnotil celú odplatu za úver ako neprimeranú a neplatnú a vyslovil záver o neplatnosti celej úverovej zmluvy. Výrok o neprijateľnosti zmluvnej podmienky bol odôvodnený § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka. Citovaný rozsudok bol v celom rozsahu potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/219/2013-91 zo dňa 21.8.2014. Rozsudok tak nadobudol právoplatnosť 8.10.2014.

9. Je nepochybné, že žalobkyňa pri uzatváraní predmetnej úverovej zmluvy so žalovaným mala status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2008.

10. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.2.2016 proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

14. Súd v tejto veci už raz rozhodol a to rozsudkom č.k. 11Csp/90/2016-32 zo dňa 24.2.2017 tak, že žalobu zamietol, keďže dospel k záveru, že výkon práva žalobkyne je v rozpore s dobrými mravmi a preto mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Uviedol pritom, že primerané finančné zadosťučinenie vníma ako inštitút, ktorý má funkciu satisfakcie pre spotrebiteľa, voči ktorému sa dodávateľ zachoval nepoctivo, ale má aj sankčnú funkciu voči nečestnému dodávateľovi, aby ho odradil od pokračovania v nezákonných praktikách voči spotrebiteľom. Poskytovanie právnej ochrany v dôsledku porušenia práv strán v spore má však byť vyvážené. Súd teda má postihovať nepoctivých dodávateľov, k čomu slúžia rôzne právne inštitúty, či už spomínaný inštitút primeraného finančného zadosťučinenia alebo aj vyslovenie záveru o neplatnosti zmluvných podmienok alebo celej odplaty za úver ako to bolo aj v tomto

prípade. Súd uviedol, že práve z pohľadu spomínanej vyváženosti nemôže neprihliadať na to, že aj žalobkyňa sa nezachovala poctivo, ak z poskytnutého úveru 800 Eur zaplatila len zanedbateľnú sumu 3 Eur. Nárok veriteľa, teda žalovaného na istinu úveru je už premlčaný, k čomu súdy musia prihliadať ex offo, čo znamená, že žalovaný sa už nedomôže svojej legitímnej pohľadávky vo výške poskytnutého úveru. Preto za týchto okolností súd považoval za extrémne nespravodlivé, aby poskytol právnu ochranu žalobkyni a priznal jej uplatnený nárok, keď sama nesplnila svoju povinnosť voči žalovanému. Dospel k záveru, že výkon práva žalobkyne musí byť v súlade s dobrými mravmi, v opačnom prípade súd mu nemôže poskytnúť právnu ochranu. Súd mal za to, že aj žalobkyňa sa správala nepoctivo a napriek nie nízkemu úveru nebude musieť ho už zaplatiť a preto už táto skutočnosť je pre ňu satisfakciou pre porušenie jej práv spotrebiteľky zo strany žalovaného.

15. V dôsledku odvolania žalobkyne Krajský súd v Prešove uznesením č.k. 7Co/78/2017-61 z 30.10.2017 tento rozsudok zrušil z dôvodu, že ho považoval za nepreskúmateľný, aj keď nevysvetlil prečo. Mal za to, že súd prvej inštancie prijal nesprávny právny záver, a to vyhodnotil ako nesprávny procesný postup súdu porušujúci právo žalobkyne na spravodlivý súdny proces a s poukazom na § 389 ods. 1 písm. b/ CSP napadnutý rozsudok zrušil a vrátil súdu prvej inštancie s jasným pokynom o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, pretože základ nároku považoval za preukázaný a súd sa mal zaoberať len otázkou jeho primeranosti.

16. Súd prvej inštancie nezmenil svoj právny názor, ale zároveň musí rešpektovať vyslovený právny názor súdu druhej inštancie s poukazom na § 391 ods. 2 CSP, aj keď súdu druhej inštancie nič nebránilo vo veci meritorne rozhodnúť a nie predlžovať a predražovať súdny spor. Pre súd prvej inštancie je totiž problematické rozhodnúť už len o výške primeraného finančného zadosťučinenia vzhľadom na presvedčenie o nespravodlivosti takého rozhodnutia s poukazom na zdôvodnenie v predchádzajúcom rozsudku. K tomuto odôvodneniu súd dodáva, že jednou zo základných právnych zásad je zásada, že z nepráva nemôže vzniknúť právo (ex iniuria ius non oritur), čo znamená, že nikto by nemal mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Právny vzťah medzi stranami je založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere a je teda potrebné vzájomne vyhodnotiť plnenie práv a povinností jej účastníkov. Povinnosť konať riadne a v súlade so zákonom nepochybne porušil žalovaný ako veriteľ (čo súd konštatoval v spore 11C/42/2012), ale svoju povinnosť vrátiť peniaze žalovanému, ktorá sa tým bezdôvodne obohatila porušila aj žalobkyňa. Zatiaľ čo žalovaný je sankcionovaný už tým, že jednak v zmysle právoplatného rozsudku nemal nárok na odplatu za poskytnutý úver a navyše nedomôže sa ani istiny úveru 797 Eur, keďže súd vyslovil záver o ničotnosti rozhodcovského rozsudku a to znamená, že pohľadávka žalovaného na vrátenie istiny úveru je už premlčaná, na čo súd prihliada ex offo, ak by si ju žalovaný uplatnil. Podľa názoru súdu druhej inštancie žalobkyňa, ktorá sa bezdôvodne obohatila na úkor žalovaného o sumu 797 Eur, má ešte dostať od žalovaného primerané finančné zadosťučinenie, čo súd vníma ako rozpor s princípom spravodlivosti, čo je jeden zo základných princípov právneho štátu. Žalobkyňa teda sama porušila z toho istého zmluvného vzťahu svoju zákonnú povinnosť a podľa spomínanej zásady nemôže mať prospech keď sama sa dopustila protiprávneho konania.

17. Súd uplatnený nárok považuje za nedôvodný aj z iných okolností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia plní totiž satisfakčnú funkciu pre spotrebiteľa a má aj sankčnú funkciu, ktorou sa postihuje nepoctivý dodávateľ. V súvislosti so satisfakciou pre spotrebiteľa je potrebné si ujasniť podstatu tohto inštitútu a vysvetliť pojem „zadosťučinenie“. Tým je náprava krivdy (viď. Krátky slovník slovenského jazyka). Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia je upravený aj v rámci ochrany osobnosti v § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom v tomto smere je už rozsiahla judikatúra, ktorá ustálila, že primerané finančné zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie spôsobenej nemajetkovej ujmy. Napokon aj v dôvodovej správe k § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. sa uvádza, že finančné zadosťučinenie je záverečným prostriedkom ochrany spotrebiteľa v prípade, že preventívne pôsobenie neplní svoj účel, aby boli nahradené alebo zmiernené následky. Z týchto skutočností možno vyvodiť, že finančné zadosťučinenie je možno priznať len vtedy, ak porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi mu spôsobilo nejakú ujmu. Súd teda nepovažuje za rozhodujúce to, že spôsobenie ujmy nie je uvedené ako predpoklad priznania finančného zadosťučinenia priamo v zákone, ale za rozhodujúce považuje to, že táto skutočnosť vyplýva zo samotnej podstaty zadosťučinenia. K záveru o povinnosti preukázania ujmy pri tomto nároku dospel aj Krajský súd v Trnave v rozhodnutí 23Co/824/15 zo dňa 31.1.2017, v ktorom bolo uvedené nasledovné: „Na základe výsledkov dokazovania dospel súd k záveru, že návrh žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie nie je dôvodný. Je síce pravdou, že v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 6Ob0 302/2006 najvyšší súd vymedzil aj kritéria pre posúdenie

finančného zadosťučinenia, pričom pri posudzovaní treba prihliadať na všetky okolnosti veci, najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy postihnutého a že ide o určitú sankciu postihujúcu toho, kto závadne konal. Súd je však toho názoru, že nestačí na tieto kritéria iba poukázať, ale aj preukázať vznik takých okolností, ktoré by umožnili priznať finančné zadosťučinenie... Zo samotného inštitútu primeraného finančného zabezpečenia vyplýva, že ide o prostriedok slúžiaci k reparácii ujmy, ktorá mala byť konaním spôsobená, tu však žiadna ujma nevznikla. Žalobkyňa disponuje finančnými prostriedkami odporcu už dlhšiu dobu... Súd nemal zo strany žalobkyne preukázané žiadnymi dôkazmi aký vplyv malo uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere na žalobkyňu... Preto treba kvalifikovať len ako subjektívne pocity navrhovateľky ničím nepodložené, pričom navrhovateľkou nebolo vôbec preukázané (ani tvrdené), že boli vyvolané konaním zo strany odporcu. Preto aj súd prvej inštancie dospel k presvedčeniu, že navrhovateľka v dôsledku konania odporcu neutrpela takú ujmu, ktorú by bolo potrebné zhojiť poskytnutím finančné zadosťučinenia a správne návrh zamietol“. Súd preto zastáva názor, že žalobkyňa by musela preukázať vznik nejakej ujmy v dôsledku porušenia jej práva zo strany žalovaného. Žalobkyni však nepochybne žiadna ujma nevznikla, čo potvrdil aj jej právny zástupca na pojednávaní.

18. Vychádzajúc však z pokynu súdu druhej inštancie súd priznal žalobkyni finančné zadosťučinenie, ktoré vzhľadom na tieto okolnosti považoval za primerané v takej výške ako žalobkyňa považovala za primerané vrátiť žalovanému poskytnuté finančné prostriedky t.j. 3 Eur.

19. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Vychádzal teda z pomeru úspechu strán v spore a keďže žalobkyňa si uplatnila nárok vo výške 300 Eur a súd jej priznal len 3 Eur, nemožno mať za to, že by bola úspešná v spore a to napriek tomu, že výška plnenia závisela od úvahy súdu a to práve vzhľadom na minimálnu výšku priznaného plnenia. Preto žalobkyňa nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.